

Antonija Mamužić
Katolička osnovna škola Šibenik

Željka Čaleta Car
Katolička osnovna škola Šibenik

IDENTITET KATOLIČKE ŠKOLE (DJELOVANJE KATOLIČKE OSNOVNE ŠKOLE U ŠIBENIKU)

Sažetak

Odgov je zahtjevno djelovanje. Započinje u roditeljskom domu i traje dugo popraćen uspjesima i neuspjesima jer je svaka osoba drukčija i jedinstvena. Sva djeca, bilo kojeg podrijetla, imaju pravo na odgoj koji odgovara njihovu životnom cilju, osobnoj sposobnosti i koji je otvoren za suživot s drugima radi promicanja jedinstva i mira. Odgoj je pravo svih, a roditelji i škola imaju odgovornost odgajati djecu da postanu zrele osobnosti, poštteni građani i dobri kršćani.

Katolička škola dužna je dati svojim učenicima takav odgoj po kojem će cijeli njihov život biti prožet Kristovim duhom. On obuhvaća sve dimenzije čovjekove osobnosti (vjera, razum, ljubaznost) i usmjerava ih prema istinskim vrijednostima koje će djeci pružati zaštitu pod kojom će nastojati širiti svoja krila razvijajući svoje sposobnosti i iskazivati osjećaje. Učitelji jako utječu na poimanje koje djeca imaju o sebi i o svijetu. Svaki dan imaju priliku pružiti im modele ponašanja koji im mogu pomoći da se snađu u današnjem svijetu.

Subjekti odgovorni za promicanje i utvrđivanje katoličkog identiteta jesu učenici, roditelji i učitelji. Djelujući na različitim razinama, međusobnim partnerstvom ostvaruju sintezu između vjere i kulture što je i temelj dječjeg uspjeha.

Ključne riječi: odgoj, partnerstvo, škola, uspjeh, suradnja

1. Uvod

Danas je pritisak na suvremenu obitelj iznimno velik. Mnogo se vremena provodi izvan obitelji pa se mnoge zadaće prebacuju na školu. Roditelji traže od katoličke škole povjerenje i suradnju nastavnika te osjećaj vrijednosti svake osobe.

Katolička škola dužna je dati svojim učenicima takav odgoj po kojem će cijeli njihov život biti prožet Kristovim duhom. On obuhvaća sve dimenzije čovjekove osobnosti (vjera, razum, ljubaznost) i usmjerava ih prema istinskim vrijednostima koje će djeci pružati zaštitu pod kojom će nastojati širiti svoja krila razvijajući svoje sposobnosti i iskazivati osjećaje. Katolička je škola odgojna zajednica koja podrazumijeva školski kolektiv, roditelje i učenike. Važni su odnosi među osobama, suradnja kao i zajedničko djelovanje. Ključ odgoja u katoličkim školama je ljubav.

2. Vjerska dimenzija odgojnog ambijenta

Katolička škola koja pozornost posvećuje odgojnim pitanjima od velike je važnosti za društvo i Crkvu. Ona se temelji na odgojnom planu na kojem se skladno temelje vjera, kultura i život. Odgojni plan trebao bi jednako zanimati učitelje, učenike i obitelji tako da svatko može ispuniti svoj dio, uvijek u evanđeoskom duhu ljubavi i slobode. Važno je razvijati uzajamne odnose prožete povjerenjem. Katolička škola nastoji uvijek razvijati suradnju s obiteljima. Suradnja se produbljuje kad je riječ o osjetljivim pitanjima, kao što su vjerski, moralni, usmjerenje prema zvanju kao i izbor posebnih poziva. Škola nastoji više uključiti obitelji u odgojni plan svakog učenika. Kršćanski odgoj zahtijeva poštovanje prema državi i njezinim predstavnicima i brigu o općem dobru. Dakle, sloboda, pravednost, posao i napredak prisutan je u odgojnom planu i osjeća se u školskom ambijentu (Kongregacija za katolički odgoj, 1989).

3. Obrazovna misija katoličkih škola

Roditelji su motivirani za svoju djecu odabrati školu koja snagu pronalazi u kršćanstvu. Roditelji od katoličkih škola očekuju razvoj jedinstvenih osobnosti njihove djece s ciljem razvoja društvenih sposobnosti s naglaskom na povezanost obrazovne zajednice i obitelji. Katoličke škole preuzimaju zadaću ostvariti prostor za život i obrazovanje koji omogućuju razvoj prema principima vjere. „Nije potrebno naglašavati da kršćanska poruka spasenja i bezuvjetno prihvaćanje da je čovjek stvoren na Božju sliku podcrtavaju osobnu definiciju katoličkih škola.“ (Tunjić, 2012: 81) Roditelji biraju školu u kojoj mogu računati na kvalitetno osoblje koje se posvećuje ohrabivanju učenika u donošenju važnih društvenih pitanja. Roditeljima je važno da škola razvija odgojno ozračje, odnosno da je obitelj u bliskoj vezi s ustanovom (Tunjić, 2012).

4. Partnerstvo roditelja i odgojno-obrazovne ustanove

Učitelj, kao i roditelj, ima jako veliku ulogu u odgoju djece. Svaki kvalitetan odnos, pa tako i onaj na relaciji obitelj-škola-zajednica, obilježava učinkovitu komunikaciju i međusobno pomaganje.

Što je obitelj više uključena, veće su mogućnosti za maksimalnu dobrobit djece. Učitelji koji individualno pristupaju obitelji izgrađuju s njom bliske odnose te tako stvaraju poticajno ozračje u odgojno-obrazovnoj ustanovi. To je ključna stavka koja omogućuje unapređivanje partnerstva između ustanove i obitelji. Oni moraju biti pravi partneri s jednim ciljem – dobrobiti djece. Roditeljima je nužno

omogućiti sudjelovanje u svim aspektima funkcioniranja organizacije, odnosno oni se moraju osjećati kao ravnopravni članovi tima u ustanovi. Uspješno je partnerstvo rezultat promišljenih, sustavnih i uspješnih aktivnosti koje učitelji provode u školama koje promiču kvalitetno partnerstvo s obiteljima.

Učitelj djeci nije samo učitelj, on njima svakog dana pruža i model ponašanja koji će im pomoći da se snađu u današnjem svijetu. U partnerskom odnosu obitelj i ustanova smještaju dijete i njegove potrebe u centar pozornosti obiju strana koje imaju iste interese, ciljeve i zadaće. Obje strane žele dostići cilj koji je u djetetovu najboljem interesu (Ljubetić, 2014).

4.1. Zdravi partnerski odnosi

Dobri partnerski odnosi i povezanost obitelji i ustanove najvažnije su stavke kad je riječ o dobrobiti djeteta. Samo uz taj uspješan partnerski odnos djeca mogu rasti i razvijati se te ostvarivati što bolje obrazovne rezultate. Tijekom djetetova školovanja pojavljuju se različiti odnosi (roditelji i djeca, učitelji i djeca, škola i lokalna zajednica, roditelji i učitelji, djeca međusobno i sl.). Sve su to prirodni sustavi unutar kojih se razvija svako dijete. Osim toga, sve ključne osobe partnerskog odnosa jako su bitne i kao potpora djetetovu učenju i održavanju odnosa s osobama s kojima dijele odgovornost. Veliku ulogu ima i dosljednost, kao i uspostavljanje ciljeva i vrijednosti učenja i obrazovanja u obiteljskom i školskom okruženju (Ljubetić, 2014).

Slika 1. Učiteljica Katoličke osnovne škole i majka učenika njegovu razrednom odjelu čita adventske priče Sonje Tomić „Kako je Jona pronašao Božić“

5. Povijest Katoličke osnovne škole u Šibeniku

Kako je bilo jako mnogo upita roditelja hoće li se osnovati katolička osnovna škola, Šibenska biskupija tu je ideju uzela na razmatranje. Šibenski biskup msgr. Ante Ivas 5. studenoga 2007. donio je u ime biskupije šibenske Odluku o osnivanju Katoličke osnovne škole sa sjedištem u Šibeniku. Katolička osnovna škola nudi cjelovit pristup odgoju i obrazovanju koji se temelji na evanđelju. Stručni djelatnici kod svakog djeteta potiču tjelesni, emocionalni, religiozni, intelektualni, društveni i duhovni razvoj.

U radu škole jako je važna interakcija učenika, roditelja, učitelja, nastavnika i izvannastavnog osoblja koja izgrađuje školu kao zajednicu, ne samo u sociološkom pogledu nego i stvara duhovnu integraciju osoba povezanih u Kristu.

Cilj djelatnika Katoličke osnovne škole jest da s pomoću evanđelja izgrađuju zdravoga, snažnog, zrelog i sposobnog mladog čovjeka s vedrim pogledom u budućnost, a generacije učenika koje su izašle iz škole to i potvrđuju. Tijekom cijelog školovanja, obitelj je učiteljima ravnopravan partner. (izvor: <http://os-katolicka-si.skole.hr/skola/povijest>)

Slika 2. Grb Katoličke osnovne škole u Šibeniku (izvor: <http://os-katolicka-si.skole.hr/>)

6. Djelovanje Katoličke osnovne škole u Šibeniku kroz međusobno partnerstvo učitelja i roditelja

Zajedničkim djelovanjem roditelja i učitelja mogu se ostvariti temeljne zadatke: usvajanje znanja, razvijanje vještina i sposobnosti kako bi svako dijete razvilo svoje potencijale.

Čimbenici izgradnje zdravih odnosa obitelji i škole su: povjerenje, poštovanje, kompetencija, obzirnost prema drugima, integritet i ravnopravnost.

Iskustva su pokazala da partnerstvo škole i obitelji pospješuje odgoj i obrazovanje, ima pozitivan utjecaj na školski uspjeh i na djetetovo cjelokupno ponašanje. Djelatnici Katoličke osnovne škole još od svojih početaka nastoje uspostaviti partnerski odnos s roditeljima te im pružiti aktivnu ulogu u odgoju i obrazovanju njihova djeteta. Upravo takav odnos uključuje uzajamno poštovanje, dijeljenje informacija, dogovaranje i zajedničko odlučivanje. Katolička škola pozvana je njegovati obiteljski duh kako bi, zajedno s roditeljima, pomogla

učenicima da se razviju u cjelovite osobe. Roditelji djeluju kao podrška učiteljima, pomagači u odgojno-obrazovnom procesu, dok su katkad u ulozi učenika.

Od osnutka škole roditelji na kraju nastavne godine zajedno s djecom sudjeluju na misi zahvalnici kako bi zahvalili Gospodinu na svim danima u protekloj godini ispunjenim radošću, igrom i smijehom. Nakon mise obično slijede ugodni razgovori i neformalna druženja popraćena dobrim raspoloženjem, a nerijetko se organizira i piknik, odnosno natjecanje obitelji u različitim igrama. Roditelji se pozivaju na misna slavlja i tijekom nastavne godine: svakog zadnjeg petka u mjesecu, na Pepelnicu i sl.

Njeguje se i hodočašće roditelja koje je prigoda za druženje kao i poticaj na molitvu i na razmišljanje o vrijednostima obitelji.

Roditelji, bake i djedovi voljni su sudjelovati u edukaciji djece. Često se kroz suradnju s učiteljima organiziraju predavanja kojima roditelji djecu educiraju o higijeni usne šupljine, zdravoj prehrani, važnosti razvrstavanja otpada i sl.

U Danima otvorenih vrata roditelji su imali mogućnost razgledati likovne i literarne radove djece, likovno se izražavati, duhovno se okrijepiti, a i sudjelovati na pedagoškim radionicama koje su organizirali učitelji. Od 2014. godine učenici i roditelji u prosincu sudjeluju u projektu „Večer matematike“ koji organizira Hrvatsko matematičko društvo. Večeri su ispunjene interaktivnim radionicama i društvenim igrama matematičkog sadržaja u kojima uživaju veliki i mali. Roditelji, za vrijeme adventa, sudjeluju u kreativnim radionicama izrađujući božićne vijence, dok prihodom od prodaje školuju dvoje djece u Ugandi.

Slika 3. Druženje s obiteljima na kraju nastavne godine

Radeći zajedno, roditelji i djeca u svoje radove unose ljubav, lijepu želju, kreativnost i radost zbog namjene prodaje svojih uradaka.

Na razini razrednih odjeljenja često se organiziraju projekti u kojima su roditelji aktivni sudionici. Kako bi učenici zavoljeli čitanje, naprtnjača puna knjiga boravila je u obiteljima nakon čega su članovi obitelji pisali svoja iskustva o projektu.

Roditelji su često u učionicama razredne nastave glavni sudionici odgojno-obrazovnog procesa, najčešće predstavljajući svoja zanimanja. Održavaju likovno-glazbene radionice, organiziraju pedagoške radionice, čitaju priče, educiraju učenike o ekologiji, zdravoj prehrani, pravilima košarke, kao i o načinima higijene i njezi kose. Nerijetko predstavljanje zanimanja uključuje posjet učenika radnom mjestu roditelja. To jako mnogo znači roditeljima i djeci jer zapravo omogućuje bolje upoznavanje roditelja i učenika (Monografija o 10. obljetnici Katoličke osnovne škole u Šibeniku, 2018).

7. Zaključak

Duh je bitna stvar katoličke škole. Čvrst osjećaj identiteta manifestira se kroz učenike koji se vesele odlasku u školu i kroz roditelje koji su potpuno uključeni u odgoj i obrazovanje svoje djece i u širi kontekst škole. Uključivanje roditelja jedna je od najvažnijih stvari koje mora učiniti svaka škola. Bez obzira na njihova iskustva u obrazovanju, roditelji su eksperti za svoju djecu. Nastavnici su stručnjaci za učenje. Kad se to zajedno spoji, djeca će imati veliku korist. Škola je samo jedan dio života mlade osobe. No, učenje nije. Djeca uče i razvijaju se cijeli život. Katoličke škole mnogo postižu jačanjem duha i radom s roditeljima i širom zajednicom.

Za razvoj učenika također je jako važno da vide kako učitelji cijene njihove roditelje. Roditeljima je također to jako važno, jer od učitelja mogu doznati kako pomoći djetetu ako dođe do bilo kakvih problema (Kongregacija za katolički odgoj, 1989).

8. Literatura

1. Katolička osnovna škola (2018). Veslamo evo... *Monografija o 10. obljetnici Katoličke osnovne škole u Šibeniku*. Šibenik: Educa d. o. o.
2. Kongregacija za katolički odgoj (1989). *Vjerska dimenzija odgoja u katoličkoj školi*. Zagreb: Kršćanska sadašnjost.
3. Ljubetić, M. (2014). *Od suradnje do partnerstva*. Zagreb: Element d. o. o.
4. Tunjić, N. (2012). *Katolička škola u suvremenom svijetu*. Rijeka: Salezijanska klasična gimnazija s pravom javnosti.
5. URL1: Katolička osnovna škola u Šibeniku, <http://os-katolicka-si.skole.hr/skola/> povijest. Posjećeno 10. rujna 2023.

CATHOLIC SCHOOL IDENTITY – ACTIVITY OF THE CATHOLIC PRIMARY SCHOOL IN ŠIBENIK

Abstract

Education is a demanding activity. It starts in the parents' home and lasts for a long time, accompanied by successes and failures because each person is different and unique. All children, of any origin, have the right to an upbringing that corresponds to their life goals, personal abilities and is open to coexistence with others in order to promote unity and peace. Education is everyone's right, and parents and schools have the responsibility to raise children to become mature personalities, honest citizens and good Christians.

The Catholic school is obliged to give its students such an education that their whole life will be imbued with the spirit of Christ. It encompasses all dimensions of a person's personality (faith, reason, kindness) and directs them towards true values that will protect children. Teachers greatly influence the perception that children have of themselves and of the world. Every day they have the opportunity to provide them with models of behavior that can help them navigate in today's world.

Subjects responsible for promoting and establishing Catholic identity are students, parents and teachers. Acting on different levels, through mutual partnership they achieve a synthesis between religion and culture, which is the basis of children's success.

Keywords: education, partnership, school, success, cooperation